

Alt for Norge

23. juni 1998: Gatene i alle Norges byer er tomme. En hel nasjon holder pusten. På gressmatta i Marseille legger Kjetil Rekdal ballen på straffemerket. Brasils keeper Claudio Taffarel hopper rolig på målstreken og ser mot nordmannen. Gjennom TV-en høres stemmen til Arne Scheie: «Nå, Kjetil Rekdal. Det viktigste sparket på en fotball i Norges Fotballforbunds historie... »

Bare et tiår tidligere var norsk fotball var på randen av konkurs. Hva var det som forandret oss?

"Alt for Norge" er kinofilmen om Egil «Drillo» Olsen, hans mannskap og reisen de tok det norske folk med på gjennom 90-tallet. Drillos ble symboler på en nasjon i stor endring. Gjennom personlige opptak og i stor grad nytt videoarkiv tar denne filmen deg med i spillerbussen, garderoben og på innsiden av eventyret du kun har sett fra tribunen eller foran TV-en. (Denne filmomtalen er utarbeidet av filmens distributør.)

"Alt for Norge" er en dokumentarfilm av Jo Vemund Svendsen og Daniel Høglund. Se filmens [trailer](#).

EGNETHET I SKOLEN

"Alt for Norge" har ingen nedre aldersgrense da den – vurdert av Medietilsynet – "ikke inneholder scener som antas å virke skadelig på de yngste. Den blir derfor tillatt for alle." Imidlertid, med tanke på filmens formspråk, vil den i skolesammenheng best egne seg i ungdomsskolen og på videregående.

Filmen kategoriseres i sjangeren dokumentar, og varer i 1 time og 55 minutter. All tale er på norsk. (En rik variasjon av dialekter er representert, til norsk lærerens informasjon.)

Det faglige arbeidet knyttet til visningen av "Alt for Norge" vil kunne bidra til å nå flere av lærerplanens ulike kompetansemål, ikke minst i fagene norsk (språk/kommunikasjon), naturfag (kropp og sinn), kroppsøving (fotball, samarbeid, innsats), samfunnsfag (individ og samfunn, geografi) og KRLE (etikk/moral). (Innholdet i parentesene er kun enkeltstående, utvalgte eksempler.) Les mer her: <https://sokeresultat.udir.no/finn-lareplan.html>

I Fagfornyelsen ble tre tverrfaglige temaer viet mye plass: Demokrati og medborgerskap, bærekraftig utvikling - og folkehelse og livsmestring. Filmer som "Alt for Norge" vil kunne egne seg spesielt godt til bruk opp mot sistnevnte tema. (Se egen oppgaveseksjon under.)

Filmstudieark

Forfatter: Per Olav Heimstad
Klassetrinn: [8. - 9. trinn, 10. trinn, Videregående]

Fag: Norsk, Samfunnsfag, Kroppsøving

Tema: Dokumentar, Filosofi og etikk, Framtidshåp og drømmer, Geografi, Helse og rus, Historie, Identitet, Individ og gruppe, Media, Oppvekst, Språk og uttryksmåter, Vennskap

Fakta

Originaltittel: Alt for Norge

Regi: Jo Vemund Svendsen og Daniel Høglund

Manus: Ole-Petter Westereng, Jo Vemund Svendsen og Daniel Høglund

Genre: Dokumentar / Norsk

Nasjonalitet: Norge

Språk: norsk

Produsent: Tom Marius Kittilsen, Knut Inge Solbu og Rannveig Huuse

Produksjonsselskap: Fenomen - tv film & scene AS

Musikk: Johannes Ringen

Lengde: 1 t. 54 min.

Distribusjon: SF Norge

Produksjonsår: 2021

Aldersgrense: Tillatt for alle

Filmplakat:

OPPGAVESAMLING

Oppgavene under kommer ikke i en bestemt rekkefølge. Disse kan ulike faglærere og elever selv velge blant for å rette fagutbyttet dit man ønsker. Merk: Det er ikke tenkt at det skal jobbes med samtlige oppgaver. Hver enkelt lærer må gjerne, med utgangspunkt i egen elevgruppe, vurdere (og eventuelt korrigere) de ulike oppgavers vanskelighetsnivå og formuleringer. Velg også selv om besvarelsene skal skje skriftlig eller muntlig, og hvorvidt elevene skal jobbe individuelt eller i grupper. Mange av oppgavene passer også godt til klasse-/gruppediskusjon.

Flere av spørsmålene/oppgavene kan nødvendigvis ikke besvares ut fra informasjon fra filmen alene. Å i tillegg gi elevene tilgang til internett og ulike oppslagsverk vil være avgjørende. Langt fra alle spørsmål vil ha klare fasitsvar. Noen av spørsmålene/oppgavene henspiller på mindre fremtredende – men viktige – elementer i handlingen. Det bør derfor ikke være for stor avstand i tid mellom forarbeid, visning og etterarbeid.

A: FOTBALL OG NORGE

- 1) Kjenner du noen voksne fotballinteresserte som fulgte med på det norske landslaget på 90-tallet? Snakk med disse, og hør hvilke fotballminner de husker best fra denne perioden.
- 2) Hvorfor er fotball blitt en slik stor, internasjonal idrett, tror du? Sett sammen ulike forklaringer.
- 3) Ut fra hva du har sett i denne filmen, hva har du lært om norsk fotballhistorie? Hva vet du om norsk fotballhistorie etter 90-tallet?

- 4) "Alt for Norge" fokuserer på herrefotball. På slutten av filmen kan vi lese at herrelandslaget ikke har vært med i et VM siden 1998 (åttendedelsfinalen mot Italia). Kvinnelandslaget vårt har gjort det mye bedre. Bruk internett og finn mer stoff om dette.
- 5) I filmen hører vi noen hevde at Norge, ut fra klima og befolkning, har de vanskeligste forutsetninger enn noe annet europeisk land for å lykkes med fotball. Hvordan tror du dette begrunnes, og i hvor stor grad er du enig?
- 6) VM-kampen mot Brasil (den 23. juni 1998) blir beskrevet som "en av de aller største begivenhetene i Norsk idrettshistorie". Kampen var ikke like viktig for Brasil. Hva var grunner til at dette ikke var en like stor begivenhet for Brasil som for Norge? Finn flere ulike årsaker.
- 7) I filmen ser vi en del paralleller mellom landslagets suksess på 90-tallet og den generelle oppgangen/veksten i samfunnet vårt. Snakk sammen om dette, og gi eksempler på hva denne tidsepoken representerer av fremgang i Norge.
- 8) Spill fotball.

B: FOLKEHELSE OG LIVSMESTRING

Folkehelse og livsmestring er et av de tre tverrfaglige målene nedfelt i læreplanverkets overordnede del (Kunnskapsløftet).

- 1) I filmen ser vi opptak av at nordmenn over hele landet jubler og feirer etter at Norge slo Brasil. Hva kan en slik opplevelse ha å si for den mentale helsa til nordmenn?
- 2) På hvilke måter kan idrett bygge et menneske opp? Kan idrett også bryte mennesker ned? Snakk sammen i grupper.

3) Utover 90-tallet skjønner vi at landslaget mistet litt av det samholdet som hadde vært så viktig tidligere. Hva må til for å beholde fellesskapsfølelsen i et lag?

4) Vi får vite at spilleren Kjetil Rekdal, midt opp i landslagssuksessen utenlands, følte på dyp personlig sorg etter at kjæresten hadde spontanabortert. Han forteller at han da, til tross for en historisk scoring mot Mexico, skjønte at fotball ikke er alt. Han valgte å ikke fortelle om sin personlige sorg til alle rundt seg, noe som er forståelig, men hva slags type hjelp kan man oppsøke i en slik situasjon? Hvem er det du kan snakke med hvis man eksempelvis opplever dødsfall blant sine nærmeste? Snakk sammen i klassen.

5) I filmen får vi høre at Norge som fotballnasjon lenge slet med selvtillit. Hvordan kan en hel nasjon slite med selvtillit på et område? Er det andre områder du kjenner til hvor Norge føler seg underlegen som nasjon?

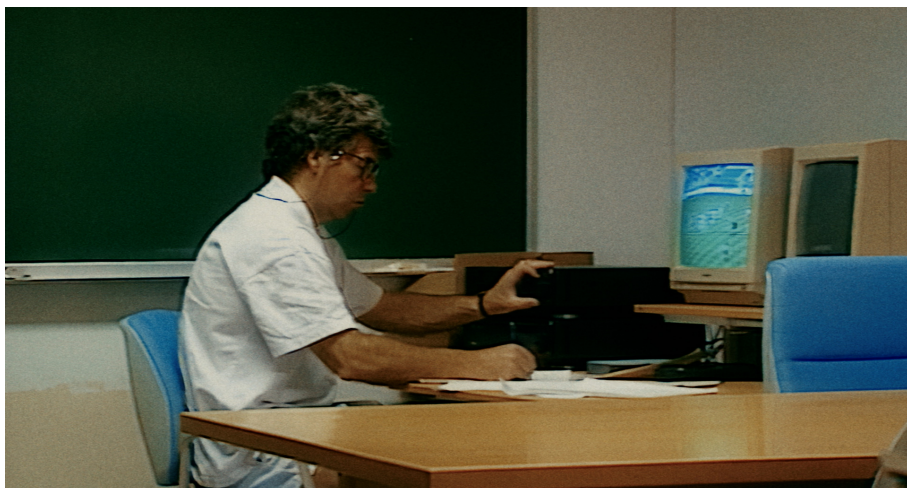
6) Kan denne filmen på noe vis inspirere deg til å yte mer i noen sammenhenger? Snakk sammen om hvordan en slik dokumentarfortelling kan motivere publikummet sitt til noe positivt.

C: EGIL DRILLO OLSEN

1) Hva får vi vite om livet til Egil Drillo Olsen? Sitt sammen i grupper og lag en tidslinje hvor dere skriver inn det dere mener er 7-8 høydepunkt i Drillos liv. Etterpå sammenligner dere med tidslinjene som andre i klassen har laget.

2) Hvilke personlige egenskaper har Egil Drillo Olsen, som gjorde han godt egnet til å være landslagssjef?

3) Hva får vi vite om Egil Drillo Olsens oppvekst i Fredrikstad, som kan ha vært med på å stimulere hans livslange interesse for fotball?

4) Vi får vite at en sentral del av Egil Drillo Olsens fotballfilosofi er å dyrket vi-et fremfor jeg-et. Snakk sammen om når denne filosofien lønner seg, og når den kan ha ugunstig effekt.

- 5) Hva er det som beskrives som "Drillo-stilen"? Hva er fordelene og ulempene med denne spillestilen, slik du har skjønnet det?
- 6) Etter at Egil Drillo Olsen opplevde en tid som "folkehelt" i Norge, kommer det en tid hvor landslaget ikke lenger gjør det så bra. Da blir han utsatt for mye kritikk. Hvordan takler han dette (slik det blir fremstilt i denne filmen)?
- 7) Egil Drillo Olsen er for mange kjent for sine omfattende geografikunnskaper, og han forteller selv i filmen om hvor lett han hadde for å pugge tall og fakta på skolen. Han står blant annet bak bokutgivelsen "Jorda rundt med Drillo", et geografioppslagsverk (Scientia Forlag, 2019). Om du er interessert, undersøk om biblioteket ditt har tilgang til denne boka.

D: ORD OG UTTRYKK

- 1) Uttrykket "Alt for Norge" kommer fra et annet sted enn norsk fotball. Bruk internett og finn ut hvem og hva som opprinnelig knyttes til disse ordene.
- 2) Egil Olsen blir beskrevet som er radikaler. Hva betyr dette?
- 3) Egil Olsen blir også kalt en "personifisering av Idrrettshøgskolen". Hva menes med dette?

- 4) Hva vil det si å være defensiv?
- 5) Hva betyr det å være restituert?
- 6) Hva betyr uttrykket "å ha et ekstra ess i ermet"?
- 7) Vi hører landslagskaptein Rune Bratseth si: "Når sanda renner ut av timeglasset, er det bedre å gjøre feil enn å ikke gjøre noe." Snakk sammen om hvordan dette budskapet, som et generelt motto, kan passe inn i andre situasjoner enn i fotballstrategiske sammenhenger.

E: DIVERSE

- 1) I et klipp fra en nyttårstale av Kong Olav V, hører vi han si: "Kjære landsmenn, for alle mennesker er det uhyre viktig å kunne oppleve noe utenom hverdagen. Noe som verken kan kjøpes, selges eller byttes bort." Hva mener han med dette, tror du, og på hvilken måte passer dette budskapet inn i akkurat denne filmen?
- 2) Egil Olsens far var blikkenslager. Hva slags yrke er dette?
- 3) Egil Olsen forteller han kom fra arbeiderklassen i Fredrikstad, og at foreldrene hans var kommunister. Selv "leste han Marx" da han var ung. Hva kan dere ut fra dette si om innholdet i den politiske ideologien han vokste opp med?
- 4) Vi ser landslaget besøke en norsk ambassade i USA. Hva er en ambassade?
- 5) Ut fra hva dere har sett i denne dokumentarfilmen, hva kan dere si om hvordan nyhetssendinger har utviklet seg de siste 80 årene? GI ulike eksempler.
- 6) Spillerne Mykland og Berg skapte stor oppstandelse da det ble avslørt at de hadde vært på nattklubb mens de var i Frankrike for å delta i VM-sluttspillet i 1998. Mange mente at de burde bli sendt hjem fra turneringen. Hvorfor? Snakk sammen om hva dere mener om at denne episoden fikk så stor presseoppmærksomhet. Hvordan tror dere dette ville ha blitt håndtert hvis det var snakk om to landslagsspillere i dag?

- 7) Snakk sammen om ulike geografiske stedsnavn som det ble referert til i løpet av filmen. Hvilke av disse stedsnavnene er dere i stand til å plassere på et verdenskart?
- 8) Hvis du selv spiller fotball, hva har du lært av denne filmen, som du selv kan ta med deg videre?
- 9) Finn informasjon om Norges Idrettshøgskole. Kan dette være et fremtidig studiested for deg?

F: GENERELLE FILMSTUDIESPØRSMÅL

- 1) Hva handlet denne filmen om? Beskriv med bare noen få ord.
- 2) Hvilke ulike følelser ga filmopplevelsen deg? Gjorde noen av scenene i filmen deg glad? Ble du noen gang trist i løpet av handlingen? Spent? Sint? Fikk noe deg til å le? Gjorde noe deg bekymret? Reagerte andre i klassen på samme måte som deg? Snakk sammen om dette.
- 3) Hvorfor tror du de som har laget denne filmen hadde lyst til å fortelle akkurat denne historien?
- 4) Hva kjennetegner dokumentarfilmsjangeren? Ulikt fiksjonsfilm er ikke innholdet i dokumentarfilmer oppdiktet, men for å få filmformidlingen til å fungere, er de ulike film- og lydopptakene underlagt en bevisst regi fra filmskaperens side. Dette betyr at filmskaperne har valgt hva som skal være med i filmen, samt hva som skal utelates – og det valgte innhold er igjen satt sammen med bevisst bruk av klipp, musikk, dramaturgi etc. Akkurat som i spillefilmer har derfor filmskaperne mulighet til å påvirke deg som publikummer i en ønsket retning. Dokumentarfilmsjangeren krever derfor et kritisk publikum i større grad enn ved visning av en fiksjonsfilm. Kildekritikk er en øvelse som elever skal stifte erfaring med i skolen, så ved visning av dokumentarfilmer vil det være lurt å sette av tid til samtale rundt om det er elementer ved filmen som man opplever uriktig, tilslørt, påtvunget, vridd eller feilplassert. Med dette i tankene: Fremstiller denne filmen en virkelighet som i sin helhet er troverdig, eller ikke? Diskuter.

Send gjerne respons på dette filmstudiearket til mail@pohphoto.com. Takk!

Per Olav Heimstad (f. 1973) er adjunkt og har undervist i ungdomsskolen siden 1999. Han driver også enmannsfirmaet POHphoto (pohphoto.com) hvor han bl.a. jobber som fotograf, film-/musikk anmelder, tegneserietegner, forfatter og statist/smårolleskuespiller. Han bor i Åsgårdstrand.